

Lausunto

29.08.2021

Asia: VN/22558/2020

Lausuntopyyntö monikanavarahoituksen purkamisen valmistelun virkamiesselvityksestä

Yksityisen sairaanhoidon hoito- ja tutkimuskorvaukset

Kommenttinne koskien yksityisen sairaanhoidon hoito- ja tutkimuskorvausten osiota (luku 3)

Silmälääkärijärjestöt kannattavat vaihtoehtoa A

Taustaa

Sairausvakuutuslain tarkoituksena on ollut mahdollistaa yksityisten terveystalveluiden käyttöä ja samalla turvata potilaan oikeus valita hoitava tahonsa. Tukea on maksettu potilaalle, joka itse on tehnyt valinnan hakeutuuko julkisten vai yksityisten palveluiden piiriin. Yksityinen sektori on paikannut myös julkisen terveystalveluiden järjestäjän palveluvajetta. Yhteiskunta on näin saanut runsaasti säästöjä potilaista, jotka ovat hoitaneet asiansa julkisen sektorin ulkopuolella. Jos nykyinen korvausjärjestelmä lopetetaan, vaikeutuu potilaan tosiasiallinen valinnanvapaus. Julkisen terveydenhuollon kustannukset tulevat nousemaan lisääntyvien potilasmäärien vuoksi, koska nykyresurssit eivät riitä heitä hoitamaan.

Tarkemmat huomiot

Lääkäripalkkiosta korvauksia on nykyään maksettu n. 55M€. Korvaustaso on jäänyt kustannuskehityksestä jälkeen. Silmätautialalla korvauksen saajia on ollut vuosittain noin 500 000. Silmätautien palvelukysyntä on jatkuvassa noin 5% kasvussa. Tähän vaikuttaa mm. väestön vanheneminen ja uusien tehokkaiden hoito- ja tutkimusmuotojen käyttöönotto. Silmätaudeilla on monia kroonisia sairauksia, jotka vaativat vuosien seurantaa (mm. glaukooma ja ikärappeuma). On hyvin oletettavaa, että kroonisista sairauksista merkittävä osa siirtyy sairausvakuutuskorvauksen

lopettamisen jälkeen julkisen sektorin hoitoon. Pelkästään glaukoomalääkitystä käyttäviä potilaita on 96 000 (lähde: Kela). On hyvin oletettavaa, että silmätautien palvelukysyntä lisääntyy muutoksen jälkeen oleellisesti ja raportin esittämä arvio siitä, että merkittäviä potilassiirtymiä ei tulisi, on epärealistinen. Jo nyt silmätautien poliklinikat ovat ruuhkautuneet ja lisäpotilaat voivat ajaa tilanteen hallitsemattomaksi. Siirtyvien potilasmäärien vuoksi on oletettavaa, että arvioidut säästöt muuttuvat kustannuksiksi.

Raportin mukaan silmätautien työtä on jaettu hoitajille ja optikoille. Näin on menetelty vain tukipalveluiden suhteen. Tällöin hoitajat ja optikot suorittavat erilaisia mittaus- ja seurantatehtäviä erikoislääkärin ohjaamassa tiimissä, mutta he eivät voi ottaa itsenäistä hoitovastuuta. Raportti loppuu oudosti toteamukseen, että korvausten lopettaminen lisäisi kysyntää optikolla. Silmäsaairaiden oikea tutkimus- ja hoitopaikka on lääkärin vastaanotto. Lainsäädännön mukaan optikko ei voi itsenäisesti edes tutkia silmänsairautta potevaa tai sellaiseksi epäiltyä, eikä heillä ole koulutusta ja osaamista sellaiseen. Optikot tai sairaanhoitajat eivät siis voi paikata silmälääkärin osaamista.

Lopuksi

Yksityisen sektorin rooli on ollut julkista täydentävä. Nyt palveluita on tuotettu kattavasti lukuunottamatta aivan syrjäseutuja. On oletettavaa, että korvausjärjestelmän lopetus karsii palveluita syrjäseudulta entisestään ja keskittää ne suurimpiin asutuskeskuksiin. Palvelusetelijärjestelmä on hallinnoltaan kankea eikä voi vastata potilaan nopeaan avuntarpeeseen. Lisäksi on oletettavaa, että palveluseteleillä katettava palvelutuotanto keskittyy jatkossa lähinnä suurimpiin kaupunkeihin. Mikäli korvauksista luovutaan yksityiset terveystakuutukset todennäköisesti lisääntyvät.

Mikä valmisteluryhmän arvioimista vaihtoehtoista olisi mielestänne kannatettavin? Onko teillä tiedossanne jokin muu vaihtoehto, joka tulisi jatkotyöskentelyssä huomioida?

Silmälääkärijärjestöt kannattavat vaihtoehtoa A.

Matkakorvaukset

Kommenttinne koskien matkakorvausten osiota (luku 4)

-

Mikä valmisteluryhmän arvioimista vaihtoehtoista olisi mielestänne kannatettavin? Onko teillä tiedossanne jokin muu vaihtoehto, joka tulisi jatkotyöskentelyssä huomioida?

-

Vaativa lääkinällinen kuntoutus ja kuntoutuspsykoterapia

Kommenttinne koskien kuntoutuksen osioita (luku 5)

-

Mikä valmisteluryhmän arvioimista vaihtoehtoista olisi mielestänne kannatettavin? Onko teillä tiedossanne jokin muu vaihtoehto, joka tulisi jatkotyöskentelyssä huomioida?

-

Lääkekorvaukset

Kommenttinne koskien lääkekorvausten osiota (luku 6)

-

Mikä valmisteluryhmän arvioimista vaihtoehtoista olisi mielestänne kannatettavin? Onko teillä tiedossanne jokin muu vaihtoehto, joka tulisi jatkotyöskentelyssä huomioida?

-

Muita kommentteja ja huomioita

Onko teillä muita kommentteja tai huomiota monikanavarahoituksen purkamisen valmistelun jatkotyössä huomioitavaksi?

-

Määttä Marko

Suomen Silmälääkäriyhdistys sekä Lääkäriliiton silmälääkärit-alaosasto